

Preek Hebreeën 10: 19-25, (HSV)

Broeders en zusters,

De Hebreeënbrief is een bijzondere brief. Bijzonder omdat het volstrekt niet duidelijk is wie de schrijver is van de brief. De eerlijkheid gebiedt ons om te zeggen dat de bijbelvertalers van de SV te veel hebben gezegd toen ze de brief de titel meegaven 'de brief van Paulus aan de Hebreeën'. Omdat het auteurschap helemaal niet zo zeker is, heeft de NBG vertaling van 1951- de bijbel die we tot 1 januari in onze gemeente hebben gebruikt - juist die woordjes 'van Paulus' weer weggelaten. En nu zien we in de HSV – de bijbel die we nu gaan gebruiken - dezelfde titel als in de SV weer terugkeren. Het is mogelijk dat de vertalers gelijk hebben, dat Paulus wel de schrijver van de brief is hoor, maar in de brief zelf zijn er geen aanwijzingen voor. Het lijkt er eerder op dat de schrijfstijl afwijkt van de andere brieven van Paulus. Het auteurschap van de brief is gewoon niet duidelijk. Naast Paulus worden ook Lucas, Apollos en Silas wel als mogelijke schrijvers genoemd. Al in de derde eeuw na Chr. schreef de theoloog Origenes dat God alleen weet wie de schrijver van de brief is.

In de Hebreeënbrief worden Joodse lezers aangeschreven die tot geloof in de Here Jezus gekomen zijn. Maar nu dreigen zij, vanwege de druk van hun volksgenoten, weer het geloof in Jezus als Messias kwijt te raken. Vandaar dat de auteur met heel veel aanhalingen uit het Oude Testament - dat deel van de bijbel dat heel bekend is bij z'n Joodse lezers - laat zien dat Jezus Christus meer is en machtiger is dan de engelen. En dat niet alleen, Hij is zelfs machtiger en groter profeet dan Mozes en bovendien is Hij een machtiger en groter hogepriester dan Aäron. Hoe mooi en prachtig de oudtestamentische eredienst ook is, in alles is Christus groter en machtiger! De oudtestamentische eredienst is slechts een voorafschaduw van het verlossingswerk van Christus.

En daarom zou terugkeren tot het jodendom en het loslaten van Christus alleen maar verlies opleveren. Je keert terug van de werkelijkheid van Christus naar de schaduwen die de oudtestamentische eredienst is.

De schrijver wijst zijn Joodse lezers op die voor hen zo bekende geschiedenis van de verlossing van Israel, onder leiding van Mozes, uit Egypte. Heel vaak wordt deze bevrijding uit Egypte vergeleken met ons leven als gelovige. En de overeenkomsten zijn ook groot. Israel ontkwam aan de verderfengel omdat zij het bloed van een stuk

kleinvee aan de deurposten van hun huizen hadden gesmeerd. Wie schuilt achter het bloed is veilig. Israel mocht zo bevrijd worden uit de slavernij van Egypte. Op dezelfde manier mag, wie schuilt achter het bloed van de Here Jezus Christus bevrijd worden uit de slavernij van de zonde. Voordat de Israëlieten in het Beloofde Land aankwamen moest het volk eerst een zware woestijnreis doormaken, met alle ontberingen en verleidingen van dien. En zo kun je ook naar ons leven hier kijken. Voordat wij de bewoners mogen worden van die Nieuwe Aarde zullen we eerst door de woestijn van het leven heengaan, met alle ontberingen en verleidingen van dien.

De hele Hebreeënbrief is één grote aansporing om het toch vooral vol te houden in die woestijn van het leven. Ook wij hebben een belofte van een heerlijke toekomst. Maar dan moeten we er wel voor zorgen dat we niet in de woestijn omkomen. Vanmorgen, op nieuwjaarsdag, wil ik graag met u stilstaan bij die aansporingen van de Hebreeënbrief als een stimulans om ook als gemeente niet op te geven, maar vooral door te gaan, vol te houden.

In het tekstgedeelte van vandaag worden we tot drie dingen aangespoord. Laten we ze eens langslopen.

In de eerste plaats roept de schrijver ons in vs. 23 op om de BELIJDENIS VAN DE HOOP onwrikbaar vast te houden. Dat woordje 'belijdenis' komen we vaker tegen in deze brief, nl in:

Hebr.3:1: *Daarom, heilige broeders, deelgenoten aan de hemelse roeping, let op de Apostel en Hogepriester van onze belijdenis: Christus Jezus.*

Hebr. 4:14: *Nu wij dan een grote Hogepriester hebben, Die de hemelen is doorgegaan, namelijk Jezus, de Zoon van God, laten wij aan deze belijdenis vasthouden.*

In deze verzen wordt samen een helder plaatje geschetst van wat de inhoud is van onze belijdenis die we moeten vasthouden. Die belijdenis is niet zo zeer een leer, als wel een Persoon: Jezus Christus. Als de schrijver oproept om de belijdenis van de hoop vast te houden, dan zegt hij niets minder dan dat we aan de Here Jezus moeten vasthouden! Hij krijgt in deze paar verzen een paar prachtige titels. De eerste titel is Apostel. Het woord 'apostel' betekent 'gezondene, afgezant'. Voor zover ik weet is dit de enige plaats in de bijbel waar Jezus 'apostel' genoemd wordt, maar uit andere bijbelgedeelten blijkt wel duidelijk dat Jezus zich een door de Vader in de wereld gezondene wist. In het hogepriesterlijk gebed bijvoorbeeld sprak Jezus: *Gelijk Gij Mij*

gezonden hebt in de wereld, heb ook Ik hen gezonden in de wereld (Jh. 17:18).

Behalve apostel wordt Jezus ook Hogepriester genoemd. Volgens Hebr. 7 hebben wij een Hogepriester nodig die heilig, onschuldig, onbesmet, afgescheiden van de zondaars en boven de hemelen verheven is (7:26). In tegenstelling tot de offerdienst in de tempel, die elke keer weer herhaald moest worden om met God in het reine te komen, heeft Jezus eens en voor altijd verzoening met God tot stand gebracht en daarom kan Hij volkomen zalig maken, - volkomen behouden - wie door Hem tot God gaat. Jezus ging niet, zoals de hogepriester door het voorhangsel het heilige der heiligen binnen op Grote Verzoendag, maar Jezus is de hemelen doorgedaan waarboven God zelf troont en Hij heeft zich gezet aan Gods rechterhand.

De laatste titel die Jezus in deze belijdenis krijgt is Zoon van God. In het begin van de Hebréeënbrief wordt de Zoon de afdruk van het wezen van de Vader genoemd. Nooit heeft God zich duidelijker laten kennen als in Zijn Zoon. Vandaar ook dat Jezus kon zeggen: Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien (Jh. 14:9), Ik en de Vader zijn één (Jh. 10:30).

Die belijdenis moeten de Hebréeën vasthouden: Jezus is de Zoon van God, Hij is de door God gezondene, de Apostel, en Hij heeft als Hogepriester voor ons Zijn leven geofferd en zodoende voor onze schuld betaald.

En wat voor die Hebréeën geldt, dat geldt niet minder voor ons. Wat er ook mag veranderen in de toekomst. Deze belijdenis is onopgeefbaar. Christus, alles en in allen! Ook in het Nieuwe Jaar.

Dat is het eerste waar onze tekst toe oproept. Houd deze belijdenis van de hoop vast. Houd Jezus vast!

Dan het tweede, vs. 24: LATEN WE OP ELKAAR LETTEN DOOR ELKAAR AAN TE VUREN TOT LIEFDE EN GOEDE WERKEN.

Dit is een vers dat enige uitleg vraagt. Want dit riekt toch wel een beetje naar sociale controle. En als de mens-anno-nu ergens allergisch voor is, dan is het wel voor sociale controle. We willen niet dat er op ons gelet wordt. We zijn baas in eigen huis, baas over ons eigen leven, baas in eigen buik, ik leef mijn leven en daar heeft niemand iets mee te maken. Ook in de gemeente merken we dat we meer en meer beïnvloed worden door het individualisme van onze tijd. We gruwelen van de verhalen over vroeger, als grootouders of ouders navraag deden bij hun kinderen waarom ze niet in de kerk waren. En natuurlijk, dat zal ook wel niet altijd even handig gebeurd zijn. En ik geloof ook meteen dat er meer de nadruk heeft gelegen op het juiste

gedrag – als je maar in de kerk komt – in plaats van op de juiste hartsgesteldheid: heb je de Here Jezus lief? Maar laten we ons dan wel realiseren dat in de bijbel 414 keer het woordje ‘samen’ en 337 keer het woordje ‘elkaar’ staat. En het woordje persoonlijk slechts 20 keer. Het is heel goed dat er in de kerk meer nadruk is komen te liggen op een persoonlijke relatie met God. Die aandacht was ook helemaal ondergesneeuwd. Het christelijke leven was een systeem geworden met allerlei regels waaraan voldaan moest worden. En wie aan die regels voldeed was dan een goed christen. Terecht dat toen is gezegd dat geloven een zaak is van het hart, een persoonlijke keuze om Jezus in je leven toe te laten. En het is ook goed om elkaar die vraag te stellen. Hoe is dat met jou: heb jij een keus voor de Here Jezus gemaakt? Heb je een relatie met Hem? Maar in onze dagen lijkt het ‘persoonlijke’ juist weer op een verkeerde manier overbenadrukt te worden. Want juist als jij een keus voor de Here Jezus hebt gemaakt en Hem gaat volgen, dan groeit het verlangen om contact te hebben met geestverwanten, de mede-reizigers naar het Beloofde Land. En wie zich voorneemt om in overstemming met de bijbel te leven, ontkomt er niet aan dat Jezus niet los te verkrijgen is. Jezus is het Hoofd van het lichaam, dat is de gemeente, Jezus is de Bruidegom van de bruid, dat is de gemeente, Jezus is de Herder van de kudde, dat is de gemeente, Jezus is de Hoeksteen van de geestelijke tempel, dat is de gemeente, Jezus en Zijn gemeente zijn een onlosmakelijke eenheid.

Bij Jezus horen kan niet zonder dat je bij de gemeente hoort. Je bent een lichaamsdeel van het lichaam, een schaap van de kudde, een steen van de tempel. Een lichaamsdeel dat los staat van de rest van het lichaam sterft af. Gaat dood. God wil dat niet, Hij wil dat we geestelijk leven, in verbinding met het Hoofd en in verbinding met elkaar. En daarom plaatst Hij ons in een gemeenschap. Mensen vragen me wel eens of je kunt geloven zonder de kerk en of mensen die niet naar de kerk gaan behouden kunnen worden. U snapt wel dat die vraag eigenlijk niet door een mens te beantwoorden is. Wie wel of niet behouden worden is aan de Here God. Hij heeft het laatste woord. Maar wie z'n bijbel leest en gelooft ontkomt er niet aan dat God mensen niet als individuen redt, maar dat Hij mensen samenvoegt om op elkaar toe te zien, om samen te groeien in liefde naar gelijkvormigheid aan het beeld van Christus. Nogmaals, het is onbijbels, om je geloof buiten een gemeente te beleven. Ouderlingen op huisbezoek, maar ook bezorgde familieleden of broeders of zusters uit

de gemeente die proberen mensen aan te sporen om ernst met hun geloof te maken krijgen vaak te horen dat ze zich niet met een ander mogen bemoeien. En de vraag is of dat terecht is. De schrijver van de Hebreeënbrief spoort zijn lezers in ieder geval heel duidelijk aan om op elkaar te letten. We zijn een volk onderweg immers. Het zou toch diep triest zijn, dat het uit Egypte bevrijde volk in de woestijn geen oog zou hebben voor elkaar. Hoe belangrijk is het wel niet dat er wordt toegezien of iedereen mee kan komen. De ouderen moeten het tempo ook kunnen volhouden. En speelse kinderen die niet altijd even goed opletten hebben het ook nodig dat er mensen zijn die op hen letten. En zo is het in de gemeente ook. Wij zijn als gemeente ook onderweg naar het Beloofde Land. En we zijn aan elkaar gegeven om op elkaar toe te zien dat er niemand achterblijft. Dat is trouwens echt niet alleen een taak voor ouderlingen. We zijn verantwoordelijk voor elkaar. En die verantwoordelijkheid begint niet als we iemand missen in de gemeente. Nee, die begint veel eerder. Toezien op elkaar heeft ook te maken met mensen het gevoel te geven welkom te zijn. Spreek gasten aan, informeer bij elkaar hoe het gaat. Bid voor elkaar, bid met elkaar als daar behoefte aan is, ondersteun elkaar in praktische zin, help elkaar, kortom wees een hecht gezin met elkaar, waar geen negatieve controle uitgeoefend wordt, maar waar teamwork is. We zetten ons voor elkaar in. We hebben elkaar lief. We zien op elkaar toe vanuit een oprechte betrokkenheid. Vanuit het diepe verlangen dat er niemand achterblijft. Want we zijn samen onderweg naar het Beloofde Land.

Ik wil hier graag twee opmerkingen over maken: de eerste is deze, er gebeurt gelukkig al heel veel goeds in onze gemeente! Hartverwarmend, als je bij zieken komt en hoort hoeveel meeleven er is. Hartverwarmend, als je ziet hoeveel vrijwilligers er zijn. Daar mogen we oprecht dankbaar voor zijn. De tweede opmerking is dat we niet perfect zijn. Met goede bedoelingen zijn er ook wel fouten gemaakt. En hebben we mensen van ons afgestoten. Waren we geen veilige haven voor mensen die deuken en tikken hebben opgelopen in het leven. Er is veel goeds, heel veel goeds, maar we mogen het ook tegen elkaar blijven zeggen wat de schrijver van de Hebreeënbrief zegt: laten we op elkaar letten, elkaar aanvuren tot liefde en goede werken. Vanuit het diepe besef dat wij en anderen het allemaal van de genade van onze Here Jezus moeten hebben.

En dat brengt me bij de derde en laatste aansporing van de Hebreeënbrief: **LATEN WIJ DE ONDERLINGE BIJEENKOMST NIET NALATEN (10:25).**

Niet zo lang geleden hadden we met de doopouders van het afgelopen jaar een terugkomdag. Daar beseften we dat de kinderen die we het afgelopen jaar van de Here God mochten ontvangen, en die gedoopt zijn in onze gemeente, waarbij de ouders nadrukkelijk hebben uitgesproken dat hun kinderen christelijk opgevoed gaan worden, ook bij elkaar op zondagsschool terecht zullen komen. En daarin hebben ouders niet alleen verantwoordelijkheid voor hun eigen kinderen, dat allereerst, God heeft jullie belofte echt wel gehoord bij het doopvont, maar ook voor de kinderen van anderen. Als jij je kind niet naar zondagsschool laat gaan, en dat geldt niet minder voor catechisatie, of mini-Vejo of Vejo, dan zit het kind dat wel gaat in een te klein groepje en mist daar z'n leeftijdsgenoten. Juist het samen optrekken, vrienden in de gemeente hebben, is zo ontzettend belangrijk. De gemeente is gezegend met ouders die zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen kinderen en voor andermans kinderen.

Natuurlijk geldt die onderlinge bijeenkomst waar de bijbel over spreekt ook voor onze zondagse samenkomsten. Maar ik ben daar bewust niet mee begonnen. Anders denken we weer dat we er vanaf zijn als we maar af en toe onze neus op zondagmorgen laten zien. Maar het gaat veel en veel verder.

De Hebreënbrieff wil ons vandaag, op de eerste dag van het jaar drie aansporingen meegeven om het nieuwe jaar mee in te nemen. De eerste aansporing is vs. 23: Houd vast aan de belijdenis dat Jezus je Heer, je Verlosser is. De tweede aansporing is vs. 24: let op elkaar, houd elkaar vast, spoor elkaar aan om vol te houden. De derde aansporing vinden we in vs. 25: blijf samenkomen in kleine en grote verbanden.

En waarom ben ik nu op Nieuwjaarsmorgen met dit vers begonnen. Dat heeft alles met de laatste woorden van vs. 25 te maken: *....en dat zoveel te meer als u de grote dag ziet naderen....*

We zijn broeders en zusters samen onderweg. Onderweg naar Gods grote toekomst. En juist 1 januari is een goed moment om dat te beseffen. Wees je bewust dat die grote dag steeds dichterbij komt. Zo mogen we met elkaar het nieuwe jaar ingaan. Het oog op Jezus gericht, dicht bij elkaar. Elkaar aansporend: houd vol!!

Want straks op die grote dag van Christus willen we niet dat er iemand gemist zal worden.

AMEN

December 2014

G.P. Hartkamp

Wapenveld